

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ БІЗНЕСУ ТА АНАЛІТИКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
ФКБА НАСОА

Олена Свирида
Олена СВИРИДА
2026 року

**Програма
співбесіди з української мови
для вступників на основі повної загальної середньої освіти для здобуття
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за
спеціальностями: D1 Облік і оподаткування,
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок,
D5 Маркетинг, D3 Менеджмент,
F2 Інженерія програмного забезпечення**

Програму розглянуто та схвалено на
засіданні циклової комісії
загальноосвітніх дисциплін та
дисциплін гуманітарного циклу
Протокол №10 від 08.05.2026 р.

Зміст

1. Загальні положення	4
2. Програма співбесіди з предмета «Українська мова».....	5
3. Методика проведення.	10
4. Критерії оцінювання	12

1. Загальні положення

Українська мова – державна мова України. Вона виконує важливі освітні функції, головна з яких полягає в засобі спілкування, пізнання культурних цінностей. Як форма вияву національної й особистісної свідомості вона є засобом самопізнання, саморозвитку і самореалізації людини. Вільне володіння рідно. Мовою забезпечує реалізацію творчих можливостей людини в усіх сферах життя.

Готуючись до вступу у заклади фахової передвищої освіти, зокрема до Фахового коледжу бізнесу та аналітики Національної академії статистики, обліку та аудиту, вступники повинні усвідомлювати, що знання мови належать до найважливіших сутностей людини. Вони є засобом і матеріалом формування та становлення особистості людини, її інтелекту, волі, почуттів і формою буття. Мова – це безперервний процес пізнання світу, який людина освоює.

Документацію для проведення вступної співбесіди з української мови для осіб, які вступають на основі повної загальної середньої освіти, розроблено на основі Закону «Про освіту», Державного стандарту базової та повної загальної освіти, навчальної програми 10-11 класи (рівень стандарту), затвердженої наказом МОН від 23.10.2017 № 1407, та програми зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО)/ НМТ з української мови, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки № 696 від 26 червня 2018 року.

<https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoiva.pdf>.

Співбесіда з української мови проводиться у формі тестів та питань на аргументацію. На складання співбесіди з української мови для абітурієнтів на основі повної загальної середньої освіти передбачено 30 хвилин.

Матеріал програми проведення екзамену з української мови для абітурієнтів на основі повної загальної середньої освіти розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Морфологія», «Синтаксис».

**Програма співбесіди з предмета «Українська мова» для абітурієнтів
Фахового коледжу бізнесу та аналітики Національної академії статистики,
обліку та аудиту**

Мета програми – зорієнтувати абітурієнтів у підготовці до співбесіди; перевірити рівень загальної освіченості, мовної культури та грамотності, заохочення до вивчення мовних підсистем, а через це – до глибшого розуміння багатства рідної мови, значення рідної мови для українського соціуму та кожної особи зокрема, залучення до фундаментальних цінностей культури, розширення культурно-пізнавальних інтересів абітурієнтів.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Способи відтворення чужого мовлення».

Назва розділу, тема	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступника
Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Сполучення <i>йо, ьо</i> . Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших	Визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i> ; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.

	складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови.	
Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Поняття про фразеологізми.	Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів.
Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.	Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова.
Морфологія. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні. Кличний відмінок іменників.	Розпізнавати іменники; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових.
Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.	Розпізнавати й відмінювати прикметники; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових.

Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.	Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат.
Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.	Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових; правильно писати неозначені й заперечні займенники.
Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Правильно писати особові закінчення дієслів. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот	Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; правильно писати особові закінчення дієслів. Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхню синтаксичну роль; розпізнавати дієприслівники, визначати їхню синтаксичну роль; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами
Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Правопис прислівників на	Розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, правильно писати

	-о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.	прислівники й сполучення прислівникового типу.
Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Правопис. сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток.	Розпізнавати прийменники, сполучники, частки; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно писати службові частини мови.
Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків.	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати.
Синтаксис. Словосполучення	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.	Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення.
Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

		ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).	
Просте речення	двоскладне	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом та присудком. Тире між підметом і присудком.	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком.
Другорядні члени речення у двоскладному односкладному реченні	й	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні.
Односкладні речення		Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів.
Просте речення	ускладнене	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними	Розпізнавати просте речення з однорідними членами; звертаннями; вставними словами, словосполученнями й

	.словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.	реченнями; відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно розставляти розділові знаки в них.
Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями.
Складносурядне речення	Складносурядне речення, його будова. Розділові знаки в складносурядному реченні.	Розпізнавати складносурядні речення; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні.
Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові).	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати основні види підрядних частин; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні.
Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно розставляти розділові знаки в них.
Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою.	Правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою.

Методика проведення співбесіди з предмета «Українська мова»

Співбесіда з української мови для абітурієнтів Фахового коледжу бізнесу та аналітики Національної академії статистики, обліку та аудиту на основі повної загальної середньої освіти проводиться в письмовій формі у вигляді 12 тестових завдань з одним правильним варіантом відповіді та 4 питань на аргументацію.

Співбесіда з української мови проводиться відповідно до графіка складання вступних іспитів.

Завдання для вступної співбесіди укладають викладачі української мови коледжу, погоджує Циклова комісія правничих та загальноосвітніх дисциплін та затверджує Голова приймальної комісії коледжу.

Перевага тестів:

- можливість перевірити результати засвоєння навчального матеріалу;
- об'єктивно оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу;
- створити для всіх учасників тестування рівні умови складання тестів;
- стандартизувати та автоматизувати процедуру перевірки результатів;
- охопити тестуванням велику кількість учасників.

Питання на аргументацію базуються на завданнях тестів, а саме: розуміння особливостей частин мови, їх правопису, будови слова, закономірностей структури простих і складних речень та пунктуації в них.

Наприклад:

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

- Чому буквосполучення -дж- у слові *джоуль* позначає один звук, а в слові *віджим* – два?

- Чому у слові *нянці* пишемо м'який знак, а у слові *скалці* не пишемо ?

- Чому у слові *морквяний* не пишемо апостроф, а у слові *торф'яний* пишемо?

- Чому у слові *піччю* відбувається подовження, а у слові *любов'ю* не відбувається?

- Чому у групах приголосних [стн] у слові *щасливий* спрощення позначається на письмі, а у слові *шістнадцять* не позначається?

- Чому в слові *ніч* у формі орудного відмінка відбувається подовження, а в слові *тюль* в Ор.в. НЕ відбувається ?

- Пояснити правопис слова на певну орфограму (м'який знак, апостроф, спрощення, подвоєння та подовження, уживання великої букви, написання слів разом, окремо, через дефіс).

Лексикологія. Фразеологія

- Що спільного і відмінного між багатозначними словами та омонімами?

- Чим застарілі слова відрізняються від неологізмів? Наведіть приклади.

- Які слова називають запозиченими, а які — власне українськими? Наведіть приклади.

- Наведіть приклад фразеологізма із словом *рука*.

Будова слова. Словотвір

- Визначити спосіб творення слова *безмежний*. Наведіть власний приклад слова, утвореного таким же способом.

- Яке із поданих слів не має закінчення (*читаючи, гарбузиння, безхмарний, спостереження*)? Аргументуйте свою думку.

- Зробіть морфемний розбір слова із нульовим закінченням (*веснянка, голосно, читач, щирий*). Аргументуйте вибір слова.

- Чи можна вважати *бережок, бережливий* спільнокореневими? Чому? Відповідь аргументуйте.

Морфологія

- Навести приклад певної частини мови та її граматичних категорій (роду, числа, відмінка тощо).

- Яке із поданих слів не має категорії роду (*руки, вікна, Бердичів, Суми*)? Аргументуйте відповідь.

- Вкажіть, яке із поданих слів не є прислівником (*будь-де, як-небудь, бозна-коли, казна-що*). Аргументуйте відповідь.

Синтаксис. Пунктуація

Визначити тип речення за наявністю граматичної основи (просте чи складне речення; якщо складне, то його вид: складносурядне, складнопідрядне, безсполучникове, речення з різними видами зв'язку).

Запропоновані завдання дозволяють об'єктивно оцінити рівень оволодіння абітурієнтами теоретичним та практичним матеріалом.

Завдання розраховані на середній рівень навчальних досягнень абітурієнтів.

Завдання складені згідно з вимогами чинної навчальної програми для учнів 10-11 класів (рівень стандарту), затвердженої наказом МОН від 23.10.2017 № 1407, та програми зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО)/ НМТ з української мови, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки № 696 від 26 червня 2018 року.

Використання абітурієнтами допоміжних джерел (словників, довідників, підручників тощо) категорично заборонено.

1. Загальні положення

Критерії оцінювання співбесіди з предмета «Українська мова»

Співбесіда з української мови складається із 12 тестових завдань з одним правильним варіантом відповіді та 4 питань на аргументацію. До кожного із тестових завдань подано чотири варіанти відповідей. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей.

Таблиця оцінювання співбесіди з української мови

12 питань тестового характеру з одним правильним варіантом відповіді

№ питання	Кількість балів
1	10
2	10
3	10
4	10
5	10

6	10
7	10
8	10
9	10
10	10
11	10
12	10

Питання на аргументацію:

№ питання	Кількість балів
1	Від 10 до 20
2	Від 10 до 20
3	Від 10 до 20
4	Від 10 до 20

Список рекомендованої літератури

1. Авраменко О.М. Українська мова: Підручник для 10 класу (рівень стандарту).- К.: Грамота, 2018.
2. Авраменко О.М. Українська мова: Підручник для 11 класу (рівень стандарту).- К.: Грамота, 2019.
3. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. ЗНО 2021.- К.: Грамота, 2020.
4. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. ЗНО 2022.- К.: Грамота, 2021.
5. Авраменко О.М. Українська мова. Теорія в таблицях. Завдання у форматі НМТ/ЗНО - К.: Грамота, 2023.
6. Шевчук С.В. Українська мова: підручник для 10 класу (рівень стандарту).- К.; Ірпінь, Перун, 2018.
7. Український правопис: довідкове видання / НАН України.- К.: Наукова думка, 2019.- 392 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://slovopedia.org.ua/>
2. <https://ukrainskamova.com/>
3. <https://webpen.com.ua/>
4. <https://ukr-mova.in.ua/>